

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 7. Vtrùm Deus aliquo modo possit amare quælibet mala. Et odisse
quælibet bona. Vbi de peccato possibili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

simplicem cum tali amore compatibilem. Air enim August. tract. 110. in Ioan. inter medium, & finem, ipsa eadem verba Sapientie ponderans. *Non enim, quodcumque odisset, esse voluisset; aut omnino esset, quod omnipotens esse noluisse, nisi in eo, quod odit, esset etiam, quod amaret.* Et Clemens Alex. lib. 1. Pedagog. cap. 8. sub initium. *Nihil enim, inquit, esset, quod odio habet Dominus. Non enim aliquid quidem odit, vult autem, id esse. &c. Si quid ergo odio habet Verbum, id vult non esse. Nihil est autem, cuius non causam Deus, quod id sit, prebeat. Nihil ergo odio habet Deus.* Equis non videat, hos Patres de odio dumtaxat efficaci loqui? cum tamen odium simplex vel expressè videatur Augustinus cum amore rerum componere.

84 Secundò obijcit Ruiz. Quod odio prosequimur, ei malum volumus. Sed Dei voluntas nequit inclinari, vt velit malum. Ergo nec potest odio prosequi ea, quæ sunt. Hæc ratio, si quid probaret, probaret utique contra ipsum Ruiz, neque peccatum posse Deum odio habere. Qua ratione ergo Deus odit peccatum, & peccatorem, vel in eo displicendo, vel etiam illi volendo malum, vt potest citra incommodum; eadem potest odisse cætera mala physica.

85 Tertio obijcitur. Omnis actus voluntatis diuinæ terminatus ad creaturas pro obiecto formali habet diuinam bonitatem. Sed erga hanc nequit in Deo odiū esse. Ergo neque erga creaturas. Hoc etiam argumentum, si quid probat, probat, Deum non posse odio habere peccatum. Respondeo ergo, aut odium malorum Deo possibile pro motiuo formali non habere bonitatem diuinam, sed solam malitiam obiecti mali iuxta doctrinam traditam supra disput. 32. quæst. 2. aut, si habet, illud quidem relatè ad bonitatem diuinam amorem esse; et si fit odium relatè ad mala; quemadmodum actus, quo amico volumus mala ex complacentiâ eius, respectu amici amor est, et si fit odium respectu ipsorum malorum.

86 Quarto obijcitur. Deus nullam creaturam existentem vult non esse. Ergo nullam creaturam existentem odio habet. Quia ex Arist. lib. 2. Reth. cap. 4. *odisse est velle, vt non sint, ea, quæ prosequimur odio.* Concedo totum, si sermo sit de odio efficaci. De simplici autem dico, bene posse componi cum amore efficaci, quem Deus habet circa creaturas existentes. Sed est non possit. Saltem circa creaturas posibles quatenus malas, & alia mala physica negatiua, quid veat, habere Deum odium aut simplex, aut efficacax. Mitto alia leuiora ex dictis solutu facilia,

Propositio 4.

87 Omne malum siue morale, siue physicum non necessariò, sed liberè est odibile à Deo. Liberèque odio habetur de facto, quodcumque odio habetur.

Probatio huius propositionis ex dictis questione præcedenti proposit. 1. petenda est. Nam, quo iure bonum creatum ad sui amorem non necessitat Deum, eodem malum quoduis non debet Deum ad odium sui necessitare. Omne, quippe malum etiam morale limitatum est, propterea que non valens rapere, determinateque ad sui odium voluntatem diuinam. Et quamuis

admittamus id, quod nonnulli opinantur, peccatum in ratione offenz Dei, aut etiam malitie moralis esse infinitum malum, adhuc non teneatur asserere, illud necessitare Deum ad odium sui. Quia infinitudo peccati, stando etiam in eâ sententiâ, tanta non est, vt careat omni ratione retrahente voluntatem diuinam ab odio eius. Imprimis enim omne peccatū aliquid physicum inuoluit, quod aliqua ratione est bonū, & amabile à Deo. Deinde nullum peccatum inuoluit in se, omne malum possibile formaliter, aut æquivalenter, quantumvis dicatur illud esse infinitum. Hoc autem ipso, quod caret aliqua malitiâ, rationem habet, qua detineri possit voluntas Dei, ne necessariò per odium in illud feratur. Quemadmodum bonum quoduis creatum; quantumvis immune ponatur ab omni imperfectione positua, siue malitiâ propriâ; hoc ipso, quod malitis caret perfectionibus, multisque ob id imperfectionibus negatiuis immixtum est; satis habet, quo voluntas diuina ab eius amore retrahi possit, vt illud non necessariò, sed liberè amet, iuxta doctrinam latius traditam loco citato. Quæ ad rem præsentem est applicanda proportione seruata.

Propositio 5.

Deus de facto in eâ mensurâ, & proportione odio habet mala siue moralia, siue physica, siue purè possibilis, siue existentia, qua sibi honestissimum, & decentissimum est, ea odio habere.

Hæc etiam propositio ex dictis quæst. 4. proposit. 2. colligitur. Nam, cum Deus ad operandum honestissimè sit necessitatus moraliter, vt disput. 32. quæst. 3. stabilimus; non potest non in omnibus suis actibus liberis (qualis malorum odium est, vt ostendimus) menturam tenere honestissimam tam ex parte obiectorum, quam ex parte ipsorum actuum, iuxta præscriptum earum virtutum, ad quas tales actus spectant. Quam autem sit ista mensura nos determinare non possumus. Deus scit.

QVAESTIO VII.

Vtrum Deus aliquo modo possit amare qualibet mala. Et odisse qualibet bona. Vbi de peccato possibili.

Suppono vt certum, Deum se ipsum nullatenus posse odio prosequi. Quia in se nihil male cernere potest, quod possit ad odium, siue displicentiam mouere, imo ne leuem quidem vnam imperfectionis negatiuæ, quæ possit ab amore retrahere. Quocirca necessariò etiam quoad exercitium se se amat, vt vidimus quæst. 1. proposit. 1. Hæc de Deo sumpto secundum se. Nam Deus vt clarè visus, aut aliter creaturae bonus, non est, cur nequeat terminare affectum suum, quo nolit ipse tale bonum creaturæ. Huiusmodi tamen affectus non Dei, sed ipsius creaturæ dicendus est odium iuxta doctrinam datam

eam supra disput. 32. quæst. 1. num. 13.

90 Suppono secundò, malum qua malum formaliter, quodcunque illud sit, à voluntate diuinâ simpliciter, & absolute amari non posse, nec bonum, qua bonum formaliter odio haberi: sicut neque à qualibet aliâ voluntate creatâ. Dico simpliciter; & absolute. Quia malum relatum ad subiectum ex displicentiâ subiecti bene potest amari; & bonum relatum pariter ex eadem displicentiâ odio haberi. Vtrumque probatum est supra disput. 32. quæst. 1. à num. 10. Recognoscantur, quæ ibi diximus.

91 Suppono tertio, mala pœnæ, & mala naturæ bene posse terminare amorem diuinum sub aliqua ratione boni in illis reperrâ. Est certum. Quia, quidquid Deo auctore fit, Deo volente fit; cum Deus per volitionem operetur, vt est certum: constatque ex dictis disput. 31. quæst. 3. & 4. Sed Deus est auctor malorum pœnæ, & naturæ; vt sepe dicitur in Scripturâ Deuter. 32. *Congregabo super eos mala. Ecclesiast. 11. Bona, & mala, vita, & mors, paupertas, & honestas à Deo sunt. Isaia 45. Ego Dominus creans malum.* Amos 3. *Si erit malum in ciuitate, quod Dominus non fecerit, &c.* Igitur mala naturæ, & pœnæ volitionem diuinam terminant: idoneaque proinde obiecta sunt, quæ sub aliqua ratione boni amentur à Deo. Et confirmari potest. Quia certum est, reprobationem positiuam, quæ volitio quædam Dei est, aut eam inuoluit, pro obiecto habere cruciatus damnatorum, quæ mala quædam pœnæ, & naturæ sunt. Ratio autem à priori est. Quia, quidquid est bonum, quæ ratione est bonum, amabile est, etiam à Deo, nisi sit aliqua inordinatio in eius amore. Sed mala pœnæ, & naturæ multis titulis bona sunt: quia multas secum vtilitates, & conuenientias adferunt: nullaque aliunde in eorum amore inordinatio cernitur: cum potius sint materia proxima multarum virtutum. Ergo mala pœnæ, & naturæ, qua ratione sunt bona, & secundum se, & à Deo etiam amabilia sunt. Vt autem à Deo amari possint, non est necesse, quòd sit maius bonum, quòd adferunt, quàm bonum, quo priuant; prout aliqui Recentiores postulare videntur, quos tacito nomine citat Ruiz disputat. 25. de Volunt. sect. 2. num. 6. Nam, vt bene ipse docet, dato, quòd voluntas creatâ non posset minus bonum præferre maiori, vt opinantur aliqui ad 1. 2. id de voluntate diuinâ nullatenus censendum est. Quæ, cum nullo bono creato egeat, non est, cur nequeat ex bonis creatis eligere minus præ maiore.

92 Porro suppositio facta non solum de malis physicis existentibus, sed etiam de purè possibilibus vera est. Quia hæc etiam sub ratione aliqua boni reperta in illis sunt amabilia, vt constat ex generali doctrinâ de amore possibilem, quam tradidimus quæst. 4. Quòd si mala physica propter bonum, quod secum adferunt siue physicum, siue morale possunt amari à Deo. Bona etiam physica vice versâ propter malum, quod secum adferunt siue physicum, siue morale poterunt à Deo odio haberi. Quod etiam est certum. Sic enim Deus peccatores odio habet, vt sepe Scriptura testatur, qui bona quædam physica sunt, propter morale malum peccati, quod secum ferunt.

93 His positis, difficultas superest, vtrum Deus aliquo modo possit amare malum culpæ, siue peccatum quoad malitiam moralem eius sub

aliqua ratione boni in illâ repertâ. Dico quoad malitiam moralem: nam quoad physicam actionem peccati plerique Theologi conueniunt, eam à Deo aliquo modo amari posse, saltem prout est ab ipso concurrente simul cum creaturâ peccante ad talem actionem. Pariterque dubitari potest, an Deus bonum morale seu honestum quoad eius honestatem odisse possit propter malum aliquod à tali honestate oriundum, aut ei annexum. Doctis quibusdam Recentioribus attribuitur, quòd docuerint, etsi malitia peccati possibilis secundum se displiceat Deo, posse tamen eam illi placere prout requisitam ad multa bona ab ipso amabilia, vt ad permissionem, condonationem, punitionem peccati, &c. Quod certè de malitia etiam peccati existentis dicere possent eodem titulo. Simile quid putant aliqui, tradi ab Herice disput. 18. cap. 1. num. 9. Sed ibi haud dubiè non de malitia morali, sed de entitate physica actionis peccati dicit, quoad esse possibile Dei complacentiam terminare. Ruiz verò disput. 19. de Volunt. etsi fateatur, & multis probet, Deum absolute, & simpliciter non posse amare peccatum quoad malitiam moralem; aut odisse virtutem quoad moralem honestatem. Addit tamen sect. 5. posse Deum ex suppositione, quòd sit peccatum, velle, vt conueniant illi essentia, & passionem, quas habet. Tamen hæc volitio non sit simpliciter complacentia, sed ipsissima displicentiâ peccati. Itaque, inquit, Deo placet, quòd peccatum sit contra rationem; quòd nequeat esse ens, sed entis priuatio; quòd nequeat esse sine fulcro materialis actionis; quòd nequeat esse sine Deo ad talem actionem concurrente; quòd non sit amabile per se; & alia huiusmodi; quæ obiecta sunt complacentiæ diuinæ non absolute, sed conditionaliter, & ex suppositione. Agit autem Ruiz potissimum de peccato existente. Addit insuper, placere Deo, quòd malitia peccati sit pœna sui ipsius, & alterius peccati.

94 Communis tamen sententia tenet, Deum nullo modo, nulloque titulo posse velle peccatum, adhuc vt possibile, seu complacere in illo quoad eius malitiam formalem. Quod indubitatum, & certum censet esse Hemelm. tit. 7. disput. 2. cap. 2. Docerique ab omnibus Theologis cum S. Th. 1. p. quæst. 16. art. 9. testatur Martinon disput. 13. à num. 31. Imo esse id dogma fidei Catholice, fuscè probat Valent. in dictam quæst. 19. punct. 3. assert. 4.

95 Imprimis supponendum est tanquam certum secundum fidem, & rationem, Deum nullatenus peccare posse. Deuter. 32. *Deus fidelis, & absque vlla iniquitate, Psal. 144. Sanctus in omnibus operibus suis.* 1. Ioan. 3. *Peccatum in eo non est.* Ad Rom. 3. *Nunquid iniquus est Deus? absit.* Etenim malitia, iniquitas, dissonantia, & culpa peccati cum bonitate, sanctitate, rectitudine, & felicitate Dei infinitâ coherere non potest, vt est notissimum.

96 Deinde est supponendum vt certum etiam secundum fidem, Deum nullatenus posse esse auctorem, aut causam peccati. Quod definitur in Trid. sess. 9. can. 5. & 6. & constat ex Scripturâ dicente 1. Ioan. 2. *Concupiscentia oculorum, & superbia vitæ non ex Patre, sed ex Mundo est.* Ieremix 2. *Ego te plantavi vineam electam omne semen verum, quomodo conuersa es mihi in prauum, &c.* Et quidem, si Deus aliquo modo posset esse causa peccati, peccare

Quæ 2 haud

hand dubie posset: quia peccare, & causare peccatum in idem recidunt. His positis, sit.

Propositio 1.

97 Deus nullatenus potest velle peccatum, aut complacere in illo quoad malitiam moralem, etiam titulo alicuius boni oriundi ex tali malitia, vel ei annexi.

Probatur primò ex Scripturâ Abac. 1. *Mundi sunt oculi tui, ne videant malum; respicere ad iniquitatem non potes; grato videlicet aspectu, vel complacente animo.* Psal. 5. *Non Deus volens iniquitatem tu es.* Provi. 15. *Abominatio est Domino via impij.* Adde illud Sap. 1. *Deus mortem non fecit, ne letatur in perditione viuorum.* Et Ezech. 18. *Nunquid voluntatis mea est mors impij.* Et cap. 3. *Nolo mortem impij.* Quod de morte spirituali peccati potissimum est intelligendum secundum expositionem Fulgentij lib. 1. ad Monimum cap. 27. circa medium. Faciunt etiam ea omnia Scripturæ loca, in quibus Deus dicitur peccata, & peccatores odio habere, quorum nonnulla indicauimus supra num. 78. Ea enim non obscure denotant, nullatenus Deum amare posse id, quod tantopere detestatur.

98 Ratio autem potissima propositionis est. Quia, si Deus aliquo modo vellet peccatum quoad malitiam moralem, quantumuis prætextu bonitatis peccato annexæ, peccaret. At Deus peccare non potest vt statuimus num. 95. Ergo nec potest vilo prætextu velle peccatum quoad malitiam moralem. Quod autem peccaret, si vellet, inde profectò apparet: quia peccare nihil est aliud, quam voluntate amplecti malitiam peccati prætextu bonitatis peccato annexæ; vt patet in nobis, qui tunc peccamus, quando attracti, & illecti à bonitate delectabili operis prauis cum tali bonitate malitiam culpæ deuoramus. Deus autem, si vellet malitiam moralem prætextu alicuius bonitatis, non posset non illam amplecti suâ voluntate, & affectu, vt constat. Ergo peccaret. Et quidem ex se satis, superque apparet rationi dissonum, & turpe, in turpitudine peccati quouis prætextu delectari. Confirmatur autem primò. Quia omne peccatum qua tale multis titulis est iniuriosum, & offensum Dei. Sed velle quouis titulo iniuriam, & offensum Dei, aut in ea complacere non potest non esse iniquum. Ergo nec potest non esse iniquum, velle malitiam peccati, aut de ea quouis titulo complacere. Confirmatur secundò. Quia peccatum auersio quadam est à Deo, & transgressio diuinæ legis; est præuaticatio, siue discessio à primâ regulâ totius honestatis; & quid ex aduerso contrarium bonitati diuinæ; & quid ineprum, vt in Deum tanquam in finem referatur. Ergo est tam fœdum, tamque odibile monstrum, vt non possit non esse rationi dissonum, illud quouis prætextu amare, vel in eo complacere. Deus igitur, qui nihil iniquum, aut rationi dissonum potest agere, sub nullo prætextu amare potest malitiam peccati.

99 Secunda ratio. Si Deus vel simplici affectu posset velle quouis colore malitiam moralem peccati, etiam posset efficaci, & consequenter causa peccati posset esse contra catholicum dogma statutum num. 96. Quamquam enim multorum amor simplex liceat, quorum efficax amor iniquus est; quando amor simplex præscindit à malitia obie-

cti, quam indirectè saltem non potest non amplecti amor efficax. At, quando tam amor simplex, quam efficax malitiam obiecti amplectuntur, vt euenit in nostro casu, non potest non vterque pariter aut licitus, aut illicitus esse, vt in Tractatu de peccatis latius probandum est, & ex doctrinâ tradendâ infra proposit. 3. non parum innotescet. Vel ergo licitum est Deo, velle efficaciter malitiam peccati propter bonum aliud quod ei annexum contra dogma catholicum. Vel non est ei licitum, velle illam simplici affectu propter idem motiuum.

Hæc tam de peccato purè possibili, quam de existente, aut futuro, probant, nullatenus posse amari à Deo, aut ei placere aliquo modo quoad malitiam moralem. Quia complacere de tali malitia, etiam sub ratione boni ei annexi, æquè inhonestum est, & dissonum, siue ea in statu existentia, siue in statu possibilitatis spectetur. Vnde propositio nostra tam de peccato possibili, quam de existente venit intelligenda. Ad quam probandam alijs rationibus non vtor, quas congerunt Ruiz, & Hemel. supra: quia vel renoucantur tandem ad dictas, vel parum efficacie habere videntur.

Modò, quæ ex aduerso militant, diluenda sunt. Obijcitur primò. Nemini displicet id, quod necessarium est ad existentiam eius, quod summè placet. Sed malitia peccati possibilis est necessaria ad existentiam aliquorum attributorum diuinorum, quæ Deo summè placent. Ergo malitia peccati possibilis non potest Deo displicere: & consequenter nec potest non placere. Quia voluntas Dei non potest suspensa manere, ira, vt neque compleat, neque displiceat in obiecto proposito. Maior syllogismi facti videatur nota; & consequentia legitima. Minor autem probatur. Quia, si malitia peccati non esset possibilis, nec Deus cognosceret illam vt talem; nec posset illam permittere, condonare, aut punire, nec posset causare, aut velle contritionem, vel aliud quiddam naturâ suâ connexum cum malitia peccati. Quæ omnia attributa sunt Dei ab eo summè amata. Multa supponuntur falsa in hoc argumento. Respondeo primò ex doctrinâ, quam supra tetigi num. 65. est aliqua attributa diuina quoad entitatem (qua solim ratione amantur à Deo necessariò iuxta dicta supra quæst. 2.) essent connexa cum peccato possibili; quod tamen falsum est iuxta doctrinam statutam tom. 1. disput. 4. quæst. 2. posse ea nihilominus amari à Deo, vt amantur, simplici affectu nullatenus amato peccato, sed potius odio habito. Quia affectus efficax vnus obiecti non cogit ad amandum alterum, cum quo illud connectitur; nec verat eius displicentiam, aut odium. Ego enim citra omne dubium reflexè possum complacere in contritione, quam elicio de peccato præterito. Quod tamen nullo modo amo, sed ipsâ contritione detestor. Respondeo secundò, etiam efficaciter posse Deum amare, quiddam cum malitia peccati connexum est, nullatenus ipsâ malitia amata, sed potius odio habita. Quia affectus efficax vnus obiecti tunc solim necessitat ad volendum aliud, quando hoc aliunde non preuidetur fore. Deus autem multis modis potest prauidere peccatum seu possibile, seu futurum, vt posset efficaciter velle, nullatenus amato peccato, sed potius odio habito, id, quod cum peccato ipso connexum est. Quemadmodum ego per imperium reflexum efficaciter possum amare

amare contritionem connexam cum peccato præterito, nullatenus amando peccatū, sed illud potius detestando per contritionem ipsam. Et quidem, quando amor efficax vnius obiecti ad alterum, amandum necessitat, non ad amorem huius simplicem; qualem solum circa peccatum possibile possunt Acuersarij in Deo præterire; sed ad efficacem necessitat, qualem Deum non posse habere de peccato, sanctum secundum fidem est. Adde, si quid probaret argumentum, fore, vt Deus amando suam scientiam, contritionem, & alia connexa cum peccato existente, non posset illud odio prosequi. Quod est ingens absurdum. Cum sit de fide, Deum de facto odio habere peccata existentia, vt vidimus supra num. 78. Adde insuper; etsi Deus amando aliquid cum peccato connexam de peccato displicere non posset; inde non sequi, debere eum complacere in peccato. Quia non est, cur Deus necessitatus existat ad displicendum, vel complacendum in obiecto proposito, vt ex dicendis disp. 35. quæst. 2. notum fiet.

102 **Secundo obijcitur.** Dum Deus vult permittere peccatum, consequenter vult, vt homo ad peccandum existat proxime liber, ipsamque subinde proximam hominis libertatem ad peccandum amare: quis id neget? Sed possibilitas peccati nequit non intrinsece inuolui in proximam libertatem ad peccandum iuxta doctrinam a nobis stabilitam supra disput. 30. quæst. 5. proposit. 5. & 10. Ergo Deus dum vult, vt homo ad peccandum liber existat, nequit non velle, seu amare possibilitatem peccati. Hemel. rit. 7. disput. 2. cap. 6. a num. 6. & Ruiz disput. 16. de Voluntate. sect. 7. num. 8. dicunt, libertatem proximam hominis ad peccandum quatenus talem a Deo non esse, atque ita neque ab ipso esse amabilem. Quod valde difficile videtur. Sed non hæreo in hoc. De quo alias. Respondeo ergo, ad huiusmodi libertatem proximam non directè, sed ex connotato solum spectare possibilitatem peccati tanquam vnum ex fundamentis semiextrinsecæ denominationis, qua voluntas creata denominatur proximè potens ad peccandum. Quod autem ex connotato inuoluitur in aliqua denominatione, amara denominatione amari non debet, vt constat ex doctrinâ traditâ supra disput. 32. q. 5. Vnde Deus optimè potest amare libertatem hominis proximam ad peccandum, nullatenus amato peccato possibile.

103 **Tertiò obijcitur.** Peccatum purè possibile neque odio, neque pœnâ est dignum: si enim esset; subiectum, cui est illud possibile, esset quoque dignum odio, & pœnâ. Ob id namque peccatum existens subiectum, in quo est, facit dignum odio, & pœnâ; quia ipsum est odio, & pœnâ dignum. Vnde iustus ob peccata mortalia ei possibile pœnâ æternâ, & odio Dei esset dignus; non obstante statu iustitiæ. Quod est absurdum. Igitur Deus bene potest amare peccatum purè possibile. Quia, quod neque pœnâ est dignum, neque odio, non est cur non possit amari a Deo. Respondeo, peccatum purè possibile, sicut non est actu peccatum, sed tantum possibiliter, ita non esse actu pœnâ dignum, sed tantum possibiliter: quia dignitas pœnâ naturam peccati consequitur pro solo statu, in quo illud est. Vnde iustus propter peccata sibi possibilea actualiter pœnâ dignus dici non potest. Cæterum, quia voluntas siue diuina, siue creata, actualiter potest versari circa obiecta purè possibilea medio amore, vel odio, vt ex superius di-

ctis est notum; eatenus peccatum purè possibile actu dici poterit odio dignum, quatenus actuale odium sui terminare valet, idque iure, & consentaneè ad suam naturam. Hinc tamen non efficitur, iustum odio dignum dici posse absolute ob sola peccata ei possibilea. Quia modus iste loquendi denotat, iustum prout actu existentem propter peccata, quæ non habet, meritò posse odio haberi. Quod falsum est.

104 **Quartò arguitur.** Peccatū purè possibile, quia possibile quid necessarium est, a nullo enim arbitrio libero dependet, quòd peccatum sit, aut non sit possibile. Ergo peccatum purè possibile quia possibile non est quid liberum; & consequenter neque malum moraliter esse potest: quia malitia moralis non potest sine libertate consistere vt notum est. Egregia æquiuocatio. Aliud est, necessarium esse, quòd sit possibile peccatum; id est, quòd illud ex suo conceptu non repugnet. Aliud, peccatum possibile necessarium esse; id est, productum, aut producibile a causâ sine indifferentiâ, atque adeò necessariò operante. Hoc secundum est falsum. Illud primum nihil officit libertati peccati, atque adeò neque moralitati malitiæ eius.

105 **Quintò arguitur.** Deus præcipiens actum honestum, illum vult formaliter vt liberum. Ergo & vult omissionem talis actus possibilem, que peccatum est: quia actus per possibilitatem suæ omissionis constituitur liber. Hoc argumentum, in secundum num. 102. solutum recidit. Admissio antecedente: nego consequentiam. Quia, vt ibi dicebam in simili, possibilitas omissionis ad libertatem actus solum ex connotato pertinet; atque adeò non opus est, quòd illa ametur, ad talem libertatem amandam, siue ad amandum actum ipsum, vt liberum.

106 **Sextò argui potest.** Malitia moralis peccati sub aliqua ratione est bona, nempe quatenus utilis, aut etiam necessaria ad multa bona, quæ ex illâ capi possunt. Multa quippe bona deessent in Mundo, si peccata in Mundo non essent: nempe deessent omnia opera penitentiæ, patientiæ, humilitatis, & charitatis hominum fundata in peccatis; deessent omnia opera misericordiæ Dei ipsa peccata supponentia; deesset Incarnatio Verbi diuini secundum plures, aut saltem eius mors, & passio secundum omnes; deessent omnia opera iustitiæ punitiue Dei, &c. Quo eximium huius Vniuersi deesset ornamentum. Vnde August. & alij Patres, & Theologi vnanimiter sentiunt, perfectiorem esse Mundum, prout iacet, quam, si Deus nulla in illo peccata permisisset. Id quod latè probat August. in Enchirid. cap. 10. & 11. & sæpe alibi. Aitque propterea cap. 96. *Quantis ea, quæ mala sunt, in quantum mala sunt, non sint bona; tamen, vt non solum sint bona, sed etiam sint mala, bonum est.* Igitur malitia moralis peccati non solum possibilis, sed etiam existens amabilis est. Quia, quicquid est bonum, qua ratione est bonum, non potest non amabile esse. Igitur Deus bene poterit amare malitiam peccati etiam existentem sub eâ ratione, qua bona est, siue utilis ad alia bona, & Concessis cæteris; nego hanc vltimam consequentiam. Quia, licet malitia peccati modis prædictis bona sit; eximieque ad bonitatem, & pulchritudinem Vniuersi conducat, non per se, sed medijs bonis, ad quæ necessaria est, aut utilis: proindeque vt sic non possit non esse physicè amabilis. At, quia non honestè, sed turpiter amabilis est, vt constat

stat ex probatione propositionis nostræ; idcirco à Deo amari non potest: quia Deus non potest aliquid amare inhonestè. Et quidem hoc argumentum, si quid probaret, probaret vique malitiam peccati non solum simplici, sed etiam efficaci affectu amari posse à Deo; & consequenter ab eo etiam causari posse. Quod tamen est hæreticum. Aliter ad argumentum factum respondet Ruiz disput. 26. de Volunt. sect. 3. Sed mihi non placet.

207

Septimò potest obijci. Deus positivè vult permissionem peccati, vt docet expressè August. in Enchirid. cap. 100. & comuniter Scholastici cum Magist. in 1. dist. 47. & S. Th. 1. p. quæst. 19. art. 9. Ergo Deus non potest non velle peccatum. Probat per consequentia. Primò; quia permissio peccati vt talis sine peccato esse non potest: vel quia est entitativè connexa cum illo, vt aliqui Thomistæ censent; vel quia intrinsecè per futuritionem conditionatam peccati completur, vt nos arbitramur; apud quos proinde plus vrget illatio argumenti, vt apparet. Secundò; quia, qui vult causam, ex qua prævidet futurum effectum, indirectè saltem censetur velle ipsum effectum. Ergo volens Deus permissionem, ex qua prævidet, fore peccatum, indirectè saltem censendus est velle peccatum. Respondeo, nullatenus teneri Deum velle peccatum ex eo, quòd vult efficaciter permissionem peccati. Et primò; non quia permissio nequit esse sine peccato: constat enim ex doctrinâ traditâ supra num. 101. posse Deum amare etiam efficaciter obiectum connexum cum altero, nullatenus altero amato. Deinde; non quia permissio peccati formaliter vt talis inuoluit in se futuritionem conditionatam peccati. Tum quia, vt Deus simpliciter, & absolute dicatur velle permittere peccatum, fat est, quòd velit materiale permissionis præcisè prævidens, sequitur esse ex illo peccatum: quo pacto longè aberit, vt velit peccatum. Tum quia, licet velit permissionem peccati formaliter, vt permissio est, dicens in suo conceptu, de connotato tamen, peccatum ipsum vt conditionatè futurum; non tenetur, propterea velle ipsam peccatum; sed tantum connotare suo actû: quia, quod ex connotato solum inuoluitur in aliqua denominatione, amata denominatione, seu denominationis subiecto formaliter vt denominato, amari non debet, sed connotari dumtaxat iuxta doctrinam generalem tactam supra num. 102. & traditam disp. 3. quæst. 5. Iam quòd ne indirectè quidem amet Deus peccatum amans id, vnde sequitur videt, exinde patet: quia amans efficaciter causam, tunc solum censetur amare indirectè effectum, quando hic ex causâ sequitur necessariò; aut, si liberè, quando apponens causam tenebatur effectum impedire. Peccatum autem ita ex permissione sequitur liberè, vt Deus ad illud impediendum nullo iure obligatus sit. Quo fit, vt ne indirectè quidem censeri possit illud amare, dñ permitit. De quo plura suo loco.

208

Octauò obijci potest. Deus ante præuisum absolute peccatum prædefinit efficaciter penitentiam, humilitatem, & alias virtutes connexas cum peccato. Ergo tenetur velle etiam efficaciter peccatum. Quia volens efficaciter finem necessitatus manet ad id volendum, sine quo finis obtineri non potest. Dato antecedente, quod sub lite est; nego consequentiam. Quia intentio efficax finis solum necessitat ad ponendum id, ex quo ab intendente prævidetur sequutura cætera,

sine quibus finis esse non potest, vnde cumque ea fiat sequutura, nisi id ipsum aliunde etiamquam ab intentione finis, positum prævideatur. Vnde Deus prædefiniens virtutem connexam cum peccato, summum tenetur velle ponere permissionem, qua posita, à voluntate creatâ, prævidet, sequitur peccatum. De quo plura in Tractatu de Prouid.

Nonò potest opponi. Sæpe sapius vnum peccatum est pena alterius, vt multi Patres, & Scholastici docent, & ex Scripturâ colligitur. Ergo Deus vult, vt vnum peccatum sit pena alterius. Quod fieri nequit, nisi velit aliquo modo malitiam peccati. Ruiz vbi supra concedit, Deum velle, & vnum peccatum sit pena alterius, ipsique placere, quòd malitia peccati sit pena sui ipsius, & alterius peccati. Ego verò id non concedam. Quare respondeo, vnum peccatum quoad malitiam neutiquam posse esse per se, & immediatè penam alterius inflictam, aut volitam à Deo; sed tantum quoad permissionem, & quoad effectus, ac molestias, quas secum fert, vt bene cū S. Th. 1. 2. q. 87. art. 2. docent Vazq. disp. 140. cap. 3. & alij. De quo plura ad eum locum.

Decimò denique potest obijci. Peccatum non solum in se malitiâ absoluta, & peccatori, atque etiam alijs malitiâ relatâ, sed sibi ipsi malum est. Ergo quoad omnes has malitias est odibile à Deo. Sed Deus nequit quoad tertiam odio habere peccatum, nisi vel nolendo peccato suam malitiam ex ipsius displicentia; alius enim modus tangendi malitiam relatam vt talem non est possibilis, vt constat ex dictis disput. 32. quæst. 1. Ergo Deus, dum odit peccatum quoad prædictam tertiam malitiam, non potest non pariter ferri in ipsam malitiam, per modum prosecutionis, & complacentiæ. Ruiz responderet, concedendo, Deum bene posse velle peccato totam suam malitiam ex displicentia ipsius; sicut in eius sententiâ potest velle illi omnes suas passiones; hoc tamen non esse simpliciter amare, sed potius odio habere peccatum. Ego verò ne estis quidem modis, censeo, posse Deum ferri in malitiam peccati per modum prosecutionis, & complacentiæ. Non priori. Quia nolle peccato suam malitiam ex complacentiâ eius propriissimè esset amare peccatum; quòd Deo repugnat. Sicut nolle Petro aliquod malum ex complacentiâ Petri, propriissimè est amare Petrum. Non posteriori; quem Ruiz admittit. Quia, si Deus posset peccato vt subiecto sibi displicenti velle peccati malitiam, & alias passiones ipsi malas, cuiuslibet alteri subiecto sibi displicenti, quibus hæc eadem essent mala, posset ea velle: atque ita peccatorem posset odio habere, volendo ei, etiam efficaciter alia peccata. Quod est absurdum. Vnde concludo, malitiam peccati, præcisè qua mala est ipsi relatiuè, à Deo neque esse amabilem, neque odibilem; est siq. à creaturâ; cui non repugnat per modum prosecutionis ferri in peccatum, aut in malitiam eius. Quòd si quis malitiam peccati ipsi peccato bonam concipiat; (qualem non esse reuera exhibitor ego: quia quod est malum per essentiam neque ipsi esse bonum esse, & existere, sed potius non esse); vt sic eiusmodi malitiâ odibilis erit à Deo quatenus Deus ex displicentiâ peccati poterit nolle ei tale bonum. Ex quibus patet contra Ruiz, neque peccati passiones posse Deum velle ipsi peccato, etiam ex displicentiâ eius, quando

quando illæ sunt malæ moraliter, aut aliquid moralis malitiæ.

Propositio 2.

111 Deus ne materialem quidem actum peccati velle potest prout est à creaturâ, quæ solùm ratione fundat malitiam: bene tamen prout est à se concurrente cum creaturâ.

Ratio prioris partis est. Quia, si Deus suâ voluntate amplecteretur physicam illam, seu materialem prauitatem, & dissonantiam, quam habet actus peccati, prout est à creaturâ, non posset non peccare. Quandoquidem non ob aliud peccat creatura, nisi quia suâ voluntate eandem physicam dissonantiam amplectitur liberè. Mitto alias huius partis confirmationes. De quibus alibi. Vbi agitur de prædefinitione actus materialis peccati. Posterioris autem partis ratio est. Quia actus peccati prout à Deo ne physicè quidem, seu materialiter est prauus, seu dissonus, sed prorsus honestus, & consonus, vt ibidem latius exponitur.

Propositio 3.

112 Non video repugnantiam in eo, quòd Deus actum honestum quoad honestatem odio habeat titulo alicuius malitiæ tali honestati annexæ.

Est contra Ruiz supra sect. 1. num. 21. Vbi asserit, Deum nullatenus odisse posse bonum honestum: quia euidem rationis est, amare malum, & odisse bonum oppositum; nec minus turpe est, odisse bonum honestum, quam velle malum turpe. Ego verò censeo, tunc solùm esse euidem rationis, quod ad rem attinet, amare malum, & odisse bonum oppositum, quando malum, & bonum contradictoriè opposita sunt: non verò iridem, quando aliter opponuntur. Bonum autem honestum, & malum turpe non opponuntur contradictoriè, vt constat. Atque adeò non pariter in præfenti de amore, & odio eorum videtur mihi philosophandum.

113 Cuius rei explicandæ gratiâ noto, amorem quemlibet suapte naturâ, & essentia tendere ad dandam, vel conseruandam, vel saltem approbandam, & quasi ratam habendam existentiam obiecti amati. Cùm tamen odium quoduis naturâ suâ veluti conetur oppositum; nempe, destruere, vel impedire, aut saltem reprobare existentiam obiecti odio habiti. Odium quippe, & amor voluntatis quadantenus assimilantur assensui, & dissensui intellectus, siue affirmationi, & negationi; quarum prior quasi adstruitur, posteriori quasi destruitur obiectum. Hinc fit, vt, cui non est licitum, dare existentiam alicui obiecto præcisè propter ipsum, nec licitum, sit illud amare. Dico præcisè propter ipsum. Quia sæpe non licet, dare existentiam obiecto non propter ipsum, sed propter aliud ex eo sequuturum, vel ei annexum. Quo casu non est illicitum, tale obiectum ab alio præcisum amare aliquo affectu simplici. Ecce cur neque Deo, neque creaturis est licitus vel simplex amor de malitiâ peccati: quia neque Deo, neque creaturis fas est causare malitiam peccati. E contra verò ex eodem fun-

damento fit, vt, cui non est licita destructio, aut impeditio alicuius obiecti præcisè propter ipsum, nec odium adhuc simplex talis obiecti sit ei licitum. Sic cenleo, neque Deo, neque creaturis licitum esse odium de carentiâ, seu non existentia malitiæ peccati: quia neque Deo, neque creaturis est licitum auferre, vel impedire talem carentiam per positionem, aut conseruat, nem ipsius malitiæ. Ex quo patet id, quod dicebamus, eiusdem rationis esse, quod ad præfens attinet, amare malum, & odisse bonum contradictoriè oppositum tali malo.

Cæterum; quia destruere, vel impedire bonum honestum per positionem, aut conseruationem carentiæ eius illicitum non est, quando illud non est obligatorium, vt sæpe contingit; quemadmodum est semper illicitum, causare, vel conseruare malum turpe, sublata, vel impedita eius carentiâ. Ideo nulla cernitur ratio, cur bonum honestum non obligatorium non possit licite odio haberi, & carentiâ eius amari, et si malum turpe licite non possit amari, neque carentiâ eius odio haberi. Tota enim ratio, cur amor mali turpis, & odium carentiæ eius non licet, est: quia neque tale malum adstruere, neque eius carentiam destruere licet; & amor ad adstruendum, odium verò ad destruendum tendit suapte naturâ, vt præmissimus. At hæc ratio in bono honesto non obligatorio, & eius carentiâ non adicit: quia & tale bonum destruere, & eius carentiam adstruere, licitum est, vt adnotauimus. Cùm igitur, si odium boni honesti non est illicitum, aliunde nequeat illud Deo repugnare; vt ex superius dictis satis est notum: conficitur, nullam cerni repugnantiam in eo, quòd Deus bonum honestum, quoad honestatem odio habeat titulo alicuius malitiæ tali honestati annexæ, vt dicimus in propositione. Quemadmodum cætera bona physica titulo alicuius malitiæ ipsius annexæ odisse potest, vt supra ex sententiâ omnium statutum est.

QVAESTIO VIII.

Qua ratione se gerat voluntas Dei. Aut se gerere possit circa non entia.

115 Pro resolutione sunt supponenda, quæ in simili supposuimus supra agentes de scientiâ Dei disp. 25. q. 5. ex latius traditis ex professò in Pharo Scient. Primò; non ens bifariam sumi; pro negatione scilicet, siue carentiâ entis; & pro chymarâ impossibili: & de vtroque esse agendum. Secundò; chymarâ impossibilem esse, quæ ex suo conceptu obiectiuo annexam fert secum contradictionem, ita, vt, si existeret, duo contradictoria simul existerent; sicut ens possibile est, quod ex suo conceptu ab omni contradictione est immune. Tertio; chymararum impossibilem alias conceptibiles esse per proprias species; alias dumtaxat per alienas: & priores quidem veram quiditatem habere intra statum quiditatum; posterioris verò non item: tum priorum veras negationes à parte rei dari; secus posteriorum. Quarto; circa de prioribus tantum venire agendum impræfentiarum. Quintò; negationes entium tum impossibilem, tum possibilem nullam habere quidi-